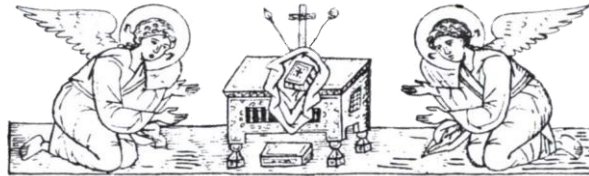

Άριθμ. Πρωτ. Φ.1/3/480

Έν Καισαριανῇ τῇ 23ῃ Μαΐου 2018

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 1 8 4η

Πρός
τούς Πανοσι(ολογι)ωτάτους καί Αἰδεσιμ(ολογι)ωτάτους Πρεσβυτέρους
τούς Ἱεροκήρυκες καί τούς Ἐφημερίους
τούς Ἱερολογιωτάτους Διακόνους
τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεώς μας.

Ἀγαπητοί Πατέρες καί Ἀδελφοί
Χαίρετε ἐν Κυρίῳ

Παρακινούμενοι ἀπό τήν παράκληση καί προτροπή τοῦ ἀποστόλου Παύλου πρὸς τούς ἀνθρώπους «καταλλάγητε τῷ Θεῷ» (Β' Πρὸς Κορινθίους ε', 20), δηλαδή «συμφιλιωθεῖτε μέ τόν Θεό» μέ τή μετάνοια καί τήν πίστη, καί νά ἐνωθοῦν μαζί Του μέ τά Ἅγια Μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας μας, ἀπευθύνουμε τήν παροῦσα Ἐγκυκλιό μας γιά νά ἐμβαθύνουμε στό μυστήριο τῆς Ἐκκλησίας καί στόν σκοπό τῆς ἀποστολῆς καί διακονίας μας, πού εἶναι νά συμφιλιωθοῦν οἱ ἄνθρωποι μέ τόν Θεό.

Ἡ παράβαση τῶν θείων ἐντολῶν ἀπό τόν ἄνθρωπο διαταράσσει τή σχέση του μέ τόν Δημιουργό Θεό καί Πατέρα του καί ἐπιφέρει ὀλέθριες καί ὀδυνηρές συνέπειες στόν ἴδιο τόν ἄνθρωπο πρωτίστως,

καί ἀκολούθως σ' ὁλόκληρη τήν δημιουργία. Ἀνάμεσα στά ἀποτελέσματα συμπεριλαμβάνεται καί ἡ διακοπή τῆς κοινωνίας του μέ τόν Θεό, πού καταλήγει στήν ἔκπτωσή του ἀπό τήν θεία ζωή. Ἡ πνευματική ἀποκατάστασή του ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καί ἡ συμφιλίωσή του μέ τόν Πλάστη του ἀποτελεῖ ἀγαθό θέλημα τοῦ Θεοῦ, πού βρῆκε τρόπο γιά νά πραγματοποιηθεῖ. Συγχρόνως, πρέπει νά ἀποτελεῖ καί κύριο μέλημα κάθε ἀνθρώπου πού ἐπιθυμεῖ νά ζεῖ ἐν Θεῷ.

Ὡστόσο, ἡ πνευματική ἀποκατάσταση τοῦ ἀνθρώπου προϋποθέτει τήν ἀπόρριψη καί ἀποστροφή τῆς ἀμαρτίας, ἔργο δυσχερέστατο γιά τήν ἀνθρώπινη φύση ἐφόσον, ὅπως ὁμολογεῖ ἡ Ἁγία Γραφή «ὁ ἄνθρωπος ἐκ νεότητος αὐτοῦ ρέπει ἐπί τά πονηρά» (Γενέσεως η', 21).

Γιά τόν σκοπό αὐτό ἐπισημαίνουμε τούς νόμους πού διέπουν τήν περί ἀνθρώπου διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας μας πού ἰσχύουν καθολικῶς, δηλαδή γιά ὅλους τούς ἀνθρώπους ὅλων τῶν ἐποχῶν πιστούς καί ἀπίστους, εὐσεβεῖς καί ἀσεβεῖς, δικαίους καί ἀμαρτωλούς. Διότι, ἐάν δέν ἴσχυαν γιά ὅλους, ὁ Θεός θά ἦταν μεροληπτικός, ὅπερ ἄτοπο· ἄλλα νά ἰσχύουν γιά τούς μέν καί ἄλλα γιά τούς δέ, μή ἔχοντας σταθερές ἀρχές καί κανόνες πού θά ἰσχύουν γιά ὅλους.

1. Ὁ ἄνθρωπος δέν εἶναι αὐθύπαρκτος. Εἶναι δημιούργημα τοῦ Θεοῦ. Κάθε ἄνθρωπος ὀφείλει τήν ὕπαρξή του στόν Θεό. Ὑπάρχει καί ζεῖ ἐπειδή θέλει ὁ Θεός. Αὐτός μᾶς παρήγαγε ἐκ τοῦ μή ὄντος, μᾶς ἔφερε στή ζωή ἀπό τήν ἀνυπαρξία. Αὐτός εἶναι ἡ Ἀρχή καί ἡ Αἰτία τῶν πάντων. Ἀπό τήν θεία καταγωγή τοῦ ἀνθρώπου δημιουργεῖται ἡ ἐξάρτησή του ἀπό τόν Θεό Πατέρα Του καί ἡ ὑπαρκτική σχέση μαζί Του (Πράξεων ιζ', 29). Γι' αὐτό προσφωνοῦμε τόν Θεό «Πάτερ ἡμῶν» (Ματθαίου στ', 9), ὅπως μᾶς δίδαξε ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστός.

2. Ὁ Πλάστης καί Δημιουργός καί Πατέρας μας Θεός ἔθεσε τούς νόμους πού διέπουν τή ζωή καί τή συμπεριφορά τοῦ ἀνθρώπου. Οἱ νόμοι αὐτοί εἶναι καθολικοί, ἰσχύουν γιά ὅλους τούς ἀνθρώπους σέ ὅλες τίς ἐποχές. Ἔχουν, δηλαδή, αἰώνιο κῦρος καί θεία αὐθεντία εἴτε οἱ ἄνθρωποι τούς σέβονται καί τούς τηροῦν εἴτε ὄχι (Δευτερονομίου ια', 27-28 καί κη', 18).

Βέβαια, αὐτή ἡ ἀπολυτότητα δημιουργεῖ ἐρωτήματα σέ πολλούς ἀνθρώπους. Γι' αὐτό πολλοί ἐπιχείρησαν νά δώσουν ἀπαντήσεις, πού ὅμως δέν μποροῦν νά ἐξιχνιάσουν τό μυστήριο τῆς κρίσεως τοῦ Θεοῦ. Ἐκεῖνο πάντως πού εἶναι βέβαιο εἶναι:

α'. Ὅτι ὁ νόμος τῆς γενικῆς ἢ καθολικῆς Κρίσεως εἶναι κοινός γιά ὅλους τούς ἀνθρώπους δηλαδή ὅλοι οἱ ἄνθρωποι θά κριθοῦν.

β'. Ὅτι ὁ Κύριος φιλανθρώπως, ἀπό ἀγάπη, μᾶς ἀποκάλυψε μέ ποιό νόμο θά κριθοῦμε ἐμεῖς. Αὐτό πρέπει νά μᾶς ἐνδιαφέρει πρωτίστως, νά μάθουμε ἐμεῖς πώς θά κριθοῦμε καί ὅχι πώς θά κριθοῦν οἱ ἄλλοι. Ὁ Θεός εἶναι ὁ Κριτής καί ὁ ἄνθρωπος δέν εἶναι σοφώτερος καί δικαιώτερος ἀπό τόν Θεοῦ.

3. Ὁ ἄνθρωπος εἶναι αὐτεξούσιος καί ἐλεύθερος. Ὁ Θεός δημιούργησε τόν ἄνθρωπο ἐλεύθερο. Ἡ ἐλευθερία δημιουργεῖ εὐθύνη. Κάθε ἀπόφαση ἔχει συνέπειες. Κανένας δέν μπορεῖ νά ἀπαλλάξει τόν ἄνθρωπο ἀπό τίς συνέπειες τῶν ἀποφάσεων καί τῶν πράξεων του «εἰ μὴ εἶς ὁ Θεός» (Μάρκου β', 7), δηλαδή ὁ Νομοθέτης καί Κριτής. Σ' αὐτόν τόν νόμο στηρίζεται ὁ ἔπαινος τοῦ ἐναρέτου καί ἡ τιμωρία τοῦ ἀσεβοῦς.

4. Ἡ ἀθέτηση τοῦ θελήματος τοῦ Θεοῦ ἀπό τόν ἄνθρωπο δημιουργεῖ συνέπειες καί καθιστᾷ τόν ἄνθρωπο ἐχθρό τοῦ Θεοῦ, ἔνοχο καί ὑπόλογο.

Ὁ ἅγιος Ἰακώβος ὁ Ἀδελφότης διδάσκει κατηγορηματικά ὅτι : «*ἡ φιλία τοῦ κόσμου ἐχθρα τοῦ Θεοῦ ἐστίν, ὅς ἂν οὖν βουληθῇ φίλος εἶναι τοῦ κόσμου, ἐχθρὸς τοῦ Θεοῦ καθίσταται*» (Ἰακώβου δ΄, 4)

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἐπικαλεῖται τὰ παραδείγματα ἀπό τὴν ἱστορία τῶν Ἰσραηλιτῶν τὰ ὅποια ἀποδεικνύουν ὅτι ὅσοι δέν ὑπάκουσαν στίς ἐντολές τοῦ Θεοῦ ἢ τίς παρέβησαν ὑπέστησαν τίς συνέπειες τῶν ἀποφάσεών τους:

«Εἰ γὰρ ὁ δι' ἀγγέλων λαληθεὶς λόγος ἐγένετο βέβαιος, καὶ πᾶσα παράβασις καὶ παρακοή ἔλαβεν ἔνδικον μισθαποδοσίαν» (Πρὸς Ἑβραίους β΄, 2).

Συνεπῶς ὁ ἄνθρωπος δέν εἶναι αὐτόνομος. Ὁφείλει νά κινεῖται σύμφωνα μέ τό θέλημα τοῦ Θεοῦ. Ὁ Θεός νομοθετεῖ, δέν παραιτεῖται οὔτε μετακινεῖται ἀπό τό ἅγιο θέλημά Του. Ἡ ἀπολυτότητα αὐτή δέν ὀφείλεται σέ μία δεσποτική, ἄκαμπτη στάση τοῦ Θεοῦ, ἀλλά στό ὅτι ὁ σεβασμός τοῦ ἀνθρώπου στό ἅγιο θέλημα τοῦ Θεοῦ τόν διατηρεῖ στή ζωή καί στή σχέση μέ τόν Πατέρα Του.

5. Ὁ Θεός δέν ἀναγνωρίζει ἐλαφρυντικά καί δέν δέχεται δικαιολογίες. Κρίνει ἀπροσωπολήπτως. Ὡς ἀπροσωπόληπτο Κριτή θεωροῦσαν τόν Κύριο Ἰησοῦ Χριστό οἱ σύγχρονοί του Ἰουδαῖοι, ὅπως συνάγεται ἀπό τόν εὐαγγελικό λόγο:

«Καὶ ἀποστέλλουσιν αὐτῷ τοὺς μαθητάς αὐτῶν μετὰ τῶν Ἑρῳδιανῶν λέγοντες· διδάσκαλε, οἶδαμεν ὅτι ἀληθὴς εἶ καὶ τὴν ὁδὸν τοῦ Θεοῦ ἐν ἀληθείᾳ διδάσκεις, καὶ οὐ μέλει σοι περὶ οὐδενός· οὐ γὰρ βλέπεις εἰς πρόσωπον ἀνθρώπων» (Ματθαίου κβ΄, 16).

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος διακηρύσσει, ὅτι : *«Πρόσωπον Θεὸς ἀνθρώπου οὐ λαμβάνει»* (Πρὸς Γαλάτας β΄, 6).

Ὁ ἀπόστολος Πέτρος τονίζει ὅτι, ἀκριβῶς ἐπειδὴ ὁ Θεὸς εἶναι δίκαιος Κριτής, ὁ κάθε πιστὸς πρέπει νὰ συμπεριφέρεται μὲ σεβασμὸν στὸν ἀπροσωπόληπτο Θεὸ πού θά κρίνει τὴ ζωὴ του:

«Καὶ εἰ πατέρα ἐπικαλεῖσθε τὸν ἀπροσωπολήπτως κρίνοντα κατὰ τὸ ἐκάστου ἔργον, ἐν φόβῳ τὸν τῆς παροικίας ὑμῶν χρόνον ἀναστράφητε» (Α΄ Πέτρου α΄, 17).

6. Ἐμεῖς ξέρουμε ὅτι ὁ Θεὸς συγχωρεῖ. Αὐτό σημαίνει ὅτι δέν καταργεῖ τίς ἐντολές Του, διότι αὐτό θά σήμαινε αὐτοδικαίως ἀναίρεση τοῦ Ἑαυτοῦ Του, ἀλλὰ νομοθετεῖ τρόπο, σύμφωνα μὲ τό ἅγιο θέλημά Του, γιὰ νὰ ἀπαλλάξει τὸν ἄνθρωπο ἀπὸ τίς συνέπειες τῶν ἁμαρτιῶν του. Πρόκειται γιὰ τὴν ἄφεση πού δόθηκε χάρις στή σταυρική θυσία τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τὴν ὁποία ὁ ἄνθρωπος τὴν δικαιούται καὶ τὴν λαμβάνει μὲ τὴ μετάνοια καὶ τὴν πίστη καὶ τό Βάπτισμα καὶ τὴν συμμετοχὴ του στὰ Μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας.

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἀναφέρεται στό σωτήριο θέλημα τοῦ Θεοῦ νὰ συγχωρεῖ τὰ παραπτώματα τῶν ἀνθρώπων, τὰ ὁποῖα αὐτοὶ διέπραξαν ἐπειδὴ ἀγνοοῦσαν τίς ἐντολές Του:

«Τοὺς μὲν οὖν χρόνους τῆς ἀγνοίας ὑπεριδὼν ὁ Θεὸς τανῦν παραγγέλλει τοῖς ἀνθρώποις πᾶσι πανταχοῦ μετανοεῖν» (Πράξεων ιζ΄, 30).

Ἡ ἄφεση τῶν ἁμαρτιῶν ἐπιφέρει τὴν συμφιλίωση τοῦ ἀνθρώπου μὲ τὸν Θεό:

«Εἰ γὰρ ἐχθροὶ ὄντες κατηλλάγημεν τῷ Θεῷ διὰ τοῦ θανάτου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, πολλῶ μᾶλλον καταλλαγέντες σωθησόμεθα ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ» (Πρὸς Ρωμαίους ε΄, 10).

7. Ἡ συμφιλίωση εἶναι τό ἀποτέλεσμα τοῦ ἀπολυτρωτικοῦ ἔργου τοῦ Θεανθρώπου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Γι' αὐτό τό θέμα μᾶς ὁμιλεῖ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος

«Τὰ δὲ πάντα ἐκ τοῦ Θεοῦ τοῦ καταλλάξαντος ἡμᾶς ἑαυτῷ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ ...ὅτι Θεὸς ἦν ἐν Χριστῷ κόσμον καταλλάσσων ἑαυτῷ, μὴ λογιζόμενος αὐτοῖς τὰ παραπτώματα αὐτῶν, καὶ θέμενος ἐν ἡμῖν τὸν λόγον τῆς καταλλαγῆς. Ὑπὲρ Χριστοῦ οὖν πρεσβεύομεν ὡς τοῦ Θεοῦ παρακαλοῦντος δι' ἡμῶν· δεόμεθα ὑπὲρ Χριστοῦ, καταλλάγητε τῷ Θεῷ· τὸν γὰρ μὴ γνόντα ἁμαρτίαν ὑπὲρ ἡμῶν ἁμαρτίαν ἐποίησεν, ἵνα ἡμεῖς γενώμεθα δικαιοσύνη Θεοῦ ἐν αὐτῷ» (Πρὸς Κορινθίους Β', ε', 18-21).

Στοὺς ἀποστολικούς αὐτοὺς λόγους τονίζεται ὅτι:

α'. Τό σχέδιο τῆς συμφιλίωσης καί ἡ πραγματοποίησή του προέρχεται ἀπὸ τὸν Θεό πού μᾶς συμφιλίωσε μαζί Του διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ὁ Θεὸς εἶναι Αὐτός πού στό πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ συμφιλίωσε τὸν κόσμο μαζί Του, ἀπαλλάσσοντας τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τίς συνέπειες τῶν παραπτωμάτων τους.

β'. Οἱ νόμοι Του δὲν ἀκυρώθηκαν, δὲν καταργήθηκαν. Ἀλλὰ νομοθέτησε νέο νόμο. Γι' αὐτό ὁ Κύριος δήλωσε: *«Μὴ νομίσητε ὅτι ἦλθον καταλῦσαι τὸν νόμον ἢ τοὺς προφῆτας· οὐκ ἦλθον καταλῦσαι, ἀλλὰ πληρῶσαι»* (Ματθαίου ε', 17).

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος διευκρινίζει ὅτι μέ τῇ μετάνοια καί τὴν πίστιν στὸν Ἰησοῦ Χριστό δὲν καταργοῦνται οἱ ἐντολές, ἀλλὰ μέ τὴν πίστιν τίθεται σέ ἰσχὺ ἓνας νέος νόμος, ἡ ἄφεση πού δίδεται μέ τὴν μετάνοια :

«Νόμον οὖν καταργοῦμεν διὰ τῆς πίστεως; μὴ γένοιτο, ἀλλὰ νόμον ἰσχύμεν» (Πρὸς Ρωμαίους γ', 31).

Ἐξάλλου ὁ Θεός παιδαγωγικῶς στὸν καιρὸ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ἔδωσε στοὺς ἀνθρώπους διαφόρους νόμους, ὅπως τὸν Ἑδεμικό, τὸν Ἀδαμικό, τὸν τοῦ Νῶε, τὸν τοῦ Ἀβραάμ, τὸν τοῦ Μωϋσέως. Τέλος, στὴν Καινὴ Διαθήκη ἔδωσε τὸ Εὐαγγέλιο μὲ τὸν Ἰησοῦ Χριστό πού ἀνακεφαλαιώνει ὅλους τοὺς προηγουμένους νόμους.

γ'. Ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστός, Αὐτός πού δέν γνώρισε τὴν ἁμαρτία, δέν διέπραξε ἁμαρτία, δέχθηκε νὰ ὑποστεῖ τίς συνέπειες ὡς ἔνοχος, γιὰ ὅλες τίς ἁμαρτίες ὅλων τῶν ἀνθρώπων.

δ'. Ἐμεῖς ἀνταποκρινόμαστε σ' αὐτὴν τὴν σωτηρία ἐνέργεια τοῦ Θεοῦ νὰ ὑπαχθοῦμε στὸν νόμο τῆς πίστεως μὲ τὴν μετάνοιά μας.

ε'. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἀπευθύνεται στοὺς πιστοὺς λέγοντας ὅτι μέσα ἀπὸ τὸ ἀποστολικὸ κήρυγμα εἶναι σὰν νὰ τοὺς παρακαλεῖ ὁ Θεός. Στὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, λοιπόν, σᾶς παρακαλοῦμε: Συμφιλιωθεῖτε μὲ τὸν Θεό. Αὐτὸν πού δέν εἶχε γνωρίσει (διαπράξει) ἁμαρτία, Τὸν φόρτωσε ὁ Θεός μὲ ὅλη τὴν ἁμαρτία (δηλαδή τὸν κατέστησε ὑπόλογο καὶ ἔνοχο) γιὰ χάρη μας, γιὰ νὰ μπορέσουμε ἐμεῖς μέσω Ἐκείνου νὰ βροῦμε τὴ σωτηρία κοντὰ στὸν Θεό.

στ'. Οἱ Ποιμένες τῆς Ἐκκλησίας ἐνεργοῦν ὡς πρεσβευτές τοῦ Χριστοῦ πού παρακαλοῦν τοὺς ἀνθρώπους νὰ συμφιλιωθοῦν μὲ τὸν Θεό κατὰ τοὺς ὁρους καὶ τίς προϋποθέσεις πού ἔθεσε Αὐτός ὁ Θεός.

8. Ἡ ἔνσαρκη οἰκονομία τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ

Ἐνσαρκη οἰκονομία τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ ἀποκαλοῦμε τὸ σχέδιο τὸ ὁποῖο ὁ Θεός πραγματοποίησε γιὰ τὴν σωτηρία καὶ υἱοθεσία τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, καὶ γενικῶς τὴν πνευματικὴ ἀποκατάσταση τῶν ἀνθρώπων μὲ τὴν ἐνανθρώπηση τοῦ Υἱοῦ Του καὶ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ. Αὐτὸ τὸ σχέδιο, πού ὁ Θεός κρατοῦσε μυστικό, καθὼς περνοῦσαν οἱ αἰῶνες τὸ ἀποκάλυπτε κατὰ τὴν διαδρομὴ τοῦ χρόνου

σταδιακά, συντελούντων καί τῶν ἐπιγείων καί ἀνθρωπίνων συνθηκῶν, «ὅτε ἤρχετο τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου» (Πρὸς Γαλάτας δ', 4). Αὐτό εἶναι τὸ μυστήριον τῆς δόξας τοῦ Θεοῦ. Ὅσο ὁ ἄνθρωπος στοχάζεται καί ἐμβαθύνει καί μελετᾷ αὐτό τὸ μυστήριον τῶν μεγαλειωδῶν καί θαυμαστῶν ἐνεργειῶν τοῦ Θεοῦ, διεγείρεται σέ δοξολογία τοῦ Παντοδύναμου, Πανσόφου καί Παναγίου Θεοῦ καί ἀναφωνεῖ:

«Μέγας εἶ Κύριε καὶ θαυμαστά τὰ ἔργα σου

Καὶ οὐδεὶς λόγος ἐξαρκέσει πρὸς ὕμνον τῶν θαυμασίων σου».

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἐξομολογεῖται ὅτι παρακαλεῖ καί προσεύχεται γονατιστός στὸν Θεό γιὰ νὰ ἐνισχύσει πλουσιοπάροχα καί δυναμικά τὸν ἐσωτερικό μας ἄνθρωπο μέ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα Του, νὰ κατοικήσει ὁ Χριστός στὶς καρδιές μας μέ τὴν πίστη καί νὰ εἶναι ριζωμένος καί θεμελιωμένος στὴν ἀγάπη. Ἔτσι θὰ μπορέσουμε νὰ συλλάβουμε ποιό εἶναι τὸ πλάτος καί τὸ μῆκος, τὸ βάθος καί τὸ ὕψος τοῦ μυστηρίου τῆς σωτηρίας καί νὰ γνωρίσουμε τὴν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ, πού ξεπερνάει κάθε θεανθρώπινη γνώση. Ἔτσι θὰ γεμίσει ἡ ζωὴ μας μέ τὴν πλούσια χάρη τοῦ Θεοῦ (Πρὸς Ἐφεσίους γ' 14-19).

Μ' αὐτό τὸ πνεῦμα καί γιὰ αὐτόν τὸν σκοπὸ ὀφείλουμε νὰ μελετᾷμε πάντοτε μέ ταπείνωση τίς ἐνέργειες τοῦ Θεοῦ, τὰ ἔργα τοῦ Κυρίου.

Ἀκολούθως θὰ ἀναφερθοῦμε σέ δύο θέματα:

Ἀφ' ἐνός στὴν ἐξαγγελία τῆς σωτηρίας μας μετὰ τὴν παράβαση τῆς ἐντολῆς τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τοὺς Πρωτοπλάστους Προπάτορές μας, πού ἀποδεικνύει ὅτι τὸ σχέδιον αὐτὸ ὑπῆρχε στὴν προαιώνια βούληση τοῦ Θεοῦ καί ἀπεκάλυψε τίς ὕψιστες ιδιότητες τοῦ Θεοῦ τὴ σοφία, τὴν ἀγαθότητα, τὴ δύναμη, τὴ δικαιοσύνη.

Ἀφ' ἐτέρου στή θεληματικὴ πνευματικὴ ἀπελευθέρωσή μας ἀπὸ τὴν ἁμαρτία καί τὸν θάνατον καὶ ἐπιστροφή μας στὴν ἐν Θεῷ ζωὴ.

Συνοπτικά ή πνευματική αποκατάσταση τοῦ ἀνθρώπινου γένους πραγματοποιήθηκε μέ τή συνεργασία τοῦ Θεοῦ θελήματος καί τοῦ θελήματος τοῦ ἀνθρώπου.

α'. Ἡ ἐξαγγελία τῆς σωτηρίας

Τό μυστήριον τῆς ἐνσάρκου οἰκονομίας πραγματοποιήθηκε σύμφωνα μέ τό προηγούμενον θέλημα τοῦ Θεοῦ, τό καλούμενον καί εὐδοκία Θεοῦ (Πρός Ἐφεσίους α' 3), καί ἀποκαλύφθηκε στούς Προπάτορες εὐθύς μετά τήν παράβαση τῆς ἐντολῆς τοῦ Θεοῦ μέ ἐκείνους τοὺς λόγους, τοὺς ὁποίους εἶπε ὁ Θεός πρὸς τόν ὄφι, δηλαδή τόν διάβολο:

«Καὶ ἔχθραν θήσω ἀνὰ μέσον σοῦ καὶ ἀνὰ μέσον τῆς γυναικὸς καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σπέρματός σου καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σπέρματος αὐτῆς· αὐτός σου τηρήσει κεφαλὴν, καὶ σὺ τηρήσεις αὐτοῦ πτέρναν» (Γενέσεως γ' 15).

Ὅπου «Σπέρμα γυναικὸς» ὀνομάζεται ὁ Χριστός ἐπειδὴ δέν γεννήθηκε ἐκ σπέρματος ἀνδρός. Αὐτός «τήρησε», δηλαδή συνέτριψε τήν κεφαλὴν, εἴτε τόν θάνατον, εἴτε τὴν ἁμαρτίαν, εἴτε τὴ δύναμιν τοῦ διαβόλου, καθὼς ἔτσι κατανόησαν τό ρητὸ ὁ Αὐγουστῖνος, ὁ Ἀμβρόσιος καὶ πολλοὶ ἄλλοι θεῖοι Πατέρες.

Ὁ Ἀδάμ, μετὰ τὴ διάπραξιν τῆς ἁμαρτίας, ἦταν λυπημένος διότι νόμιζε, ὅτι παρευθὺς ἐπρόκειτο νὰ πεθάνουν κατὰ τὴν προειδοποίησιν τοῦ Θεοῦ ὅτι :*«ἢ δ' ἂν ἡμέρᾳ φάγητε ἀπ' αὐτοῦ, θανάτῳ ἀποθανεῖσθε»* (Γενέσεως β' 17).

Ὁ διὰ τοῦτο λυπημένος Ἀδάμ εὐθύς ὅταν ἤκουσε τόν λόγον αὐτόν τοῦ Θεοῦ χαροποιήθηκε, ἀποκτώντας καλὰς ἐλπίδας, ὅτι δέν πρόκειται νὰ πεθάνει ἀμέσως, ἀλλ' πρόκειται νὰ ζήσει καὶ νὰ τεκνοποιήσει καὶ πρόκειται κάποτε νὰ ἐλευθερωθεῖ μέ τόν ἀπόγονον τῆς γυναίκας του

ἀπό τήν τυρανία τοῦ ὄφεως, δηλαδή τοῦ Διαβόλου. Γι' αὐτό ἐξαιτίας τῆς ὑπερβολικῆς χαρᾶς του, ὀνόμασε μετά τήν παράβαση τήν γυναίκα του «Εὐα», δηλαδή ζωή, γιά δύο λόγους δηλαδή, διότι ἐπρόκειτο νά γεννηθοῦν ἀπό αὐτή ὅλοι οἱ ἄνθρωποι καί διότι ἀπ' αὐτήν, διά τῆς Θεοτόκου, ἐπρόκειτο νά γεννηθεῖ ἡ ὄντως ζωή, ὁ Χριστός, αὐτός πού ἐπρόκειτο νά ζωοποιήσῃ ὅλους τούς τεθνατωμένους.

«Καί ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τῆς γυναικὸς αὐτοῦ Εὐαν (ὅπερ ἐστὶ ζωή) ὅτι αὕτη μήτηρ πάντων τῶν ζώντων» (Γενέσεως γ', 20).

Ἐάν δέν κατανοοῦσε αὐτά ὁ Ἀδάμ, ἢ μᾶλλον ἐάν αὐτά δέν εἶχαν ἀποκαλυφθεῖ ἀπό τόν Θεό στόν Ἀδάμ, πῶς ἦταν κατάλληλο νά ὀνομάσῃ ζωή τήν γυναίκα του; Μᾶλλον ἄρμοζε νά τήν ὀνομάσῃ θάνατο, ἐπειδὴ ἐγίνε πρόξενος θανάτου. Ἄν δέ καί μετά τούς λόγους αὐτοῦς πρὸς τόν ὄφι ἀνακοίνωσε ὁ Θεός τήν ἀπόφαση τοῦ θανάτου κατὰ τοῦ Ἀδάμ, λέγοντας σ' αὐτόν *«Γῆ εἶ καὶ εἰς γῆν ἀπελεύσει»* (Γενέσεως γ' 19), ἀλλ' ὅμως τήν ἀπόφαση αὐτήν ἔδωσε μαζί μέ τήν ἐπαγγελία, ὑπόσχεση καί συμφωνία ὅτι θα ἀνατρέψῃ αὐτήν Αὐτός πού θά ἐγεννᾶτο ἀπό σπέρμα γυναικός, ὁ ὁποῖος πρόκειται νά καταργήσῃ τόν θάνατο καί νά χαρίσῃ τήν ζωή. Γιά Αὐτόν προφήτευσε ὁ Ἰώβ λέγοντας *«καταράσαιο αὐτήν ὁ καταρώμενος τήν ἡμέραν ἐκείνην, ὁ μέλλων τὸ μέγα κῆτος χειρώσασθαι»* (Ἰώβ γ', 9), καί πάλιν *«Οὐ δέδοικας ὅτι ἡτοιμάσται μοι»* (ὁ δράκων δηλαδή) (Ἰώβ μα', 2).

β'. Θεληματική ἀποκατάσταση
(ἀπελευθέρωση ἀπὸ τήν ἁμαρτία,
ἐπιστροφή στήν ἐν Θεῷ ζωή)

Μέ τήν ἔνσαρκο οἰκονομία τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐπιτεύχθηκε ἡ ἀπομάκρυνση τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τό κακό καί ἡ ἐπιστροφή του στό ἀγαθό μέ τήν θέλησή του. Ἐπειδὴ ἡ ἀπομάκρυνση

ἀπό τόν Θεό ἔγινε θεληματικά, θεληματικά ἔπρεπε καί ἦταν δίκαιο νά γίνει καί ἡ ἐπάνοδος. Διαφορετικά, ἡ ἀναγκαστική προσαγωγή τοῦ ἀνθρώπου στό ἀγαθό θά ἦταν μία πράξη στερητική τῆς ἐλευθερίας του, *«ἀφαίρεσις τοῦ προέχοντος ἀγαθοῦ καί τῆς ἰσοθέου τιμῆς ἀποστέρησις, ἰσόθεον γάρ ἐστι τὸ αὐτεξούσιον»*. Ἐπρεπε, λοιπόν, νά βρεθεῖ ἓνας τρόπος ὥστε καί τὸ αὐτεξούσιο νά μὴν παραβιασθεῖ, ἀλλὰ καί ἡ ἐπάνοδος πρὸς τὸ ἀγαθό νά μὴν παρεμποδισθεῖ κατὰ τόν ἅγιο Γρηγόριο Νύσσης (P.G. 46, 524).

Στὸ ἐρώτημα σέ ποιόν ἐναπέκειτο ἡ ἐξεύρεση τοῦ τρόπου γιὰ τὴν ἀνόρθωση τοῦ πεσμένου ἀπὸ τὸ ὀλίσθημα στό ὁποῖο *«τὸ τρεπτόν τῆς φύσεως ἡμῶν πρὸς τὸ ἐναντίον παρωλίσθησεν»*, ὁ ἅγιος Γρηγόριος ἀπαντᾷ: *«Τίνι ἄλλῳ ἢ τῷ Κυρίῳ πάντως τῆς φύσεως»* (P.G. 45, 40). Ἀλλ' αὐτός ὁ τρόπος ἔπρεπε νά εἶναι ἀντάξιος τοῦ Θεοῦ.

Αὐτό πού διατύπωσε μέ τούς λόγους αὐτοῦς ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὡς *«δέον γενέσθαι»*, ὁ ἅγιος Νικόλαος Καβάσιλας στὸν α' λόγο του περὶ τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς τὸ παρουσιάζει ὡς *«γεγονός τετελεσμένο»*, ὅταν γράφει:

«Δέν κινηθήκαμε οὔτε ἀνεβήκαμε ἐμεῖς πρὸς τόν Θεόν, ἀλλὰ ἐκεῖνος ξεκίνησε καί κατέβηκε πρὸς ἐμᾶς. Δέν ζητήσαμε, ἀλλὰ ζητηθήκαμε· δέν ἀναζήτησε τὸ πρόβατο τὸν ποιμένα, κι ἡ δραχμὴ τὸν κάτοχο, ἀλλὰ αὐτός ἔσκυψε στὴ γῇ καί βρῆκε τὸ νόμισμα καί ἔφθασε στὸν τόπο, ὅπου περιπλανιόταν τὸ πρόβατο, τὸ πῆρε στοὺς ὤμους του κι ἔθεσε τέρμα στὴν περιπλάνηση» (P.G. 150, 504).

Βέβαια, ἀναγνωρίζει καί ὁ ἴδιος ὅτι ἦταν ἀδύνατο στοὺς ἀνθρώπους νά ζήσουν κοντὰ στὸν Θεό, ἂν δέν πέθαιναν ὡς πρὸς τίς ἁμαρτίες. Ἀλλὰ ἐκεῖνος πού μπορεῖ νά ἐξαφανίσει τὴν ἁμαρτία εἶναι μόνο ὁ Θεός. Γιατί αὐτό ναί μὲν ὀφείλαν νά τὸ κάνουν οἱ ἄνθρωποι, πού εἶχαν τὴν ὑποχρέωση νά ἐπαναλάβουν τὸν ἀγῶνα ἀφοῦ εἶχαν νικηθεῖ

θεληματικά, αλλά δέν μποροῦσαν οὔτε νά τό πλησιάσουν ἐπειδή εἶχαν ἤδη γίνει δοῦλοι τῆς ἀμαρτίας κατά τό «*ὧ ἡττηταί τις τούτῳ καί δεδούλωται*» (Πέτρου Β΄ β΄, 19). Ἀλλά πῶς θά μποροῦσαν νά γίνουν ἀνώτεροι ἀπό τήν ἀμαρτία τή στιγμή πού ἦταν δοῦλοι της; Ὅποτε ἰσχύει ὁ λόγος τοῦ Κυρίου ὅτι : «*οὐδέ δοῦλος ὑπέρ τὸν κύριον αὐτοῦ*» (Ματθαίου ι΄, 24).

Ἐπειδή, λοιπόν, αὐτός πού εἶχε τήν ὑποχρέωση νά ἀναλάβει αὐτόν τόν ἀγῶνα καί νά κερδίσει τή νίκη, ἦταν δοῦλος ἐκείνων πού ἔπρεπε νά νικήσει στόν πόλεμο, ὁ δέ Θεός πού μποροῦσε νά τό ἐπιτύχει δέν εἶχε ὑποχρέωση, γι' αὐτό καί κανείς ἀπό τούς δύο δέν ἦταν δυνατόν νά ἀναλάβει τόν ἀγῶνα μόνος του κι ἔτσι ζοῦσε ἡ ἀμαρτία κι ἦταν ἀδύνατο νά ἀνατείνει γιά μᾶς ἡ ἀληθινή ζωή, ἀφοῦ ἄλλος (ὁ ἄνθρωπος) ὀφείλε νά κερδίσει τό τρόπαιο τῆς νίκης κι ἄλλος (ὁ Θεός) εἶχε τήν δύναμη νά νικήσει. «*Τούτων ἔνεκα συνελθεῖν ἐδέησε τοῦτο κάκεῖνο*» (P.G. 150, 512), χρειάσθηκε νά συναντηθοῦν καί τά δύο καί νά γίνουν ἓνα οἱ δύο φύσεις, καί ἐκείνου πού ἔπρεπε νά πολεμήσει καί ἐκείνου πού μποροῦσε νά νικήσει.

«*Γίνεται τοίνυν καὶ Θεὸς μὲν οἰκιοῦται τὸν ὑπὲρ τῶν ἀνθρώπων ἀγῶνα, ἄνθρωπος γὰρ ἄνθρωπος νικᾷ τὴν ἀμαρτίαν, καθαρὸς ὢν ἀμαρτίας ἀπάσης Θεὸς γὰρ ἦν*» (PG 150, 512-513). Καί μέ αὐτόν τόν τρόπο ἀπαλλάσσεται ἡ ἀνθρώπινη φύση ἀπό τό ὄνειδος καί στεφανώνεται μέ τόν στέφανο τῆς νίκης, ἀφοῦ ἡττήθηκε ἡ ἀμαρτία.

Σύμφωνα μέ αὐτά, ἡ σωτηρία μας εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς συνεργασίας τῆς βουλήσεως τοῦ Θεοῦ πού ἐκδηλώνεται με τή Θεία Χάρη, καί τῆς θελήσεως τοῦ ἀνθρώπου πού ἀνταποκρίνεται μέ τήν πίστη στόν Θεό καί τήν ἀποκήρυξη καί ἄρνηση τῶν ἔργων τῆς ἀμαρτίας.

9. Ὁ θάνατος τοῦ Χριστοῦ - ἡ ζωή πού δέν μᾶς ἀνήκει.

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος προχωρεῖ περαιτέρω ἀναλογιζόμενος τό μέγεθος τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ πρός ἡμᾶς ἀλλά καί τῆς δυναμικῆς τοῦ θανάτου Του, λέγοντας:

«Ἡ γὰρ ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ συνέχει ἡμᾶς, κρίναντας τοῦτο, ὅτι εἰ εἷς ὑπὲρ πάντων ἀπέθανεν, ἄρα οἱ πάντες ἀπέθανον· καὶ ὑπὲρ πάντων ἀπέθανεν, ἵνα οἱ ζῶντες μηκέτι ἑαυτοῖς ζῶσιν, ἀλλὰ τῷ ὑπὲρ αὐτῶν ἀποθανόντι καὶ ἐγερθέντι» (Πρὸς Κορινθίους Β΄, ε΄, 14-15).

Μᾶς διακατέχει ἡ ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ ἀφοῦ ξεκινᾷμε μέ τὴν πεποίθηση πὼς ἓνας πέθανε γιὰ χάρη ὅλων, γεγονός πρᾶγμα, πού σημαίνει πὼς ὅλοι πέθαναν. Πέθανε γιὰ χάρη ὅλων καί αὐτό σημαίνει ὅτι ὅσοι ζοῦν δέν μποροῦν νὰ ζοῦν γιὰ τὸν ἑαυτό τους, ἀλλὰ γιὰ ἐκεῖνον πού πέθανε κι ἀναστήθηκε γι’ αὐτούς.

Ἡ ἔνσαρκος οἰκονομία, κατὰ τὴν ὁποία ὁ ἀεὶ ὢν ἐκ τοῦ ἀεὶ ὄντος ὑπὲρ αἰτίαν καί λόγον, ὁ μονογενὴς καί ἀγαπητός καί ὁμοούσιος ἐκεῖνος Υἱός, ὁ ὢν ἐν τοῖς κόλποις τοῦ Πατρὸς, ὁ Προαιώνιος ἐκεῖνος Λόγος, δι’ οὗ τὰ πάντα ἐγένετο καί ὁ ἐκ Θεοῦ ἀληθινὸς Θεός, ἐπ’ ἐσχάτων τῶν χρόνων καταδέχθηκε νὰ γίνῃ ἄνθρωπος, νὰ φανερωθεῖ ἐπὶ τῆς γῆς καί νὰ συναναστραφεῖ μέ τοὺς ἀνθρώπους, πραγματοποιήθηκε ἀπὸ τὴν ἰδική Του ἀγάπη γιὰ ὅλο τὸ ἀνθρώπινο γένος, ὅπως ἀποφαίνεται ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης: «*Οὕτω γὰρ ἠγάπησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον, ὥστε τὸν Υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ ἔδωκεν*» (Ἰωάννου γ΄, 16).

Ὁ ἱερός Αὐγουστῖνος διδάσκει ὅτι:

«Ὁ Θεός, ἐξαιτίας τῆς ἀγάπης Του ἔρχεται στοὺς ἀνθρώπους καί γίνεται ἄνθρωπος. Ὁ ἀόρατος Θεός διὰ μέσου τῆς ἀγάπης ἔγινε ὅμοιος μέ τοὺς δούλους Του καί γιὰ τὴν ἀγάπη «*μεμαλάκισται διὰ τὰς ἀνομίας ἡμῶν*» (Ἡσαΐου νγ΄, 5). Στὶς πληγές τοῦ Σωτήρα βέβαιο καί ἀσφαλές καταφύγιον βρίσκουν οἱ ἀσθενεῖς καί ἁμαρτωλοί. Ἐκεῖ ἀσφαλές

ἀναπαύομαι, φανερώνονται σπλάγχνα οἰκτιρμῶν του σέ μένα. Σέ ὅ,τιδήποτε ὑπολείπομαι, καταφεύγω στά σπλάγχνα τοῦ Κυρίου μου, διότι εἶναι πλήρης ἐλέους καί ποτέ δέν ἐκλείπουν. Μέσα ἀπό τά τρυπήματα τοῦ σώματός Του φανερώνονται σέ μένα τά μυστήρια τῆς καρδιάς, φανερώνεται «τὸ μέγα τῆς εὐσεβείας μυστήριον» (Πρός Τιμόθεον γ', 16), φανερώνονται «σπλάγχνα ἐλέους Θεοῦ ἡμῶν, ἐν οἷς ἐπεσκέψατο ἡμᾶς ἀνατολή ἐξ ὕψους» (Λουκᾶ α', 78). Οἱ πληγές τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ πλήρεις ἐλέους εἶναι, πλήρεις εὐσέβειας, πλήρεις γλυκύτητας, πλήρεις χάριτος. Προσῆλωσαν τά χέρια καί τά πόδια καί μέ λόγχη τήν πλευρά αὐτοῦ ἐκέντησαν. Μέσα ἀπό τά παθήματα αὐτῶν μπορῶ νά γευθῶ τήν ἡδύτητα τοῦ Κυρίου μου, διότι εἶναι «χρηστός καί ἐπιεικής καί πολυέλεος πᾶσι τοῖς ἐπικαλουμένοις αὐτόν ἐν ἀληθείᾳ» (Ψαλμοῦ πε', 5), σέ ὅλους πού Τόν ἀναζητοῦν, σέ ὅλους πού ἀγαποῦν τήν Ἀλήθεια. Δαψιλῆς ἀπολύτρωση δίνεται μέ τίς πληγές τοῦ Σωτήρα μας, μεγάλη γλυκύτητα, πληρότητα χάριτος καί τελειότητα ἀρετῶν.

(Ἐγχειρίδιον, (*De Manuale*), κεφ. κα' (c. XXI), PL 40, 960)

«Amor Christi. Passionis ac mortis Cliristi fructus. Deus amore venit ad homines, venit in homines, factus est bomo. Amore Deus invisibilis servis suis factus est similis : amore vulneratus est propter delicta nostra. Tuta et firma requies est infirmis et peccatoribus in vulneribus Salvatoris. Securus illie habito, patent mihi viscera per vulnera: quidquid ex me mihi deest, usurpo mihi ex visceribus Domini mei : quoniam misericordia affluunt, nec desunt foramina per quae effluent. Per foramina corporis patent mihi arcana cordis, patet magnum pietatis sacramentum, patent viscera misericordia-. Dei nostri, nostri, in quibus visitavit nos Oriens ex alto. Vulnera Jesu Christi plena sunt misericordia, plena pietate plena dulcedine et charitate. Foderunt manus ejus et pedes ejus, et latus ejus lancea perforaverunt. Per has rimas licet

mihi gustare quam suavis est Dominus Deus meus: quoniam revera suavis et mitis et multae misericordiae est omnibus eum invocantibus in veritate, omnibus inquirentibus , et maxime diligentibus. Copiosa redemptio data est nobis in vulneribus Salvatoris nostri, magna multitudo dulcedinis, plenitudo gratiae, et perfectio virtutum»

Συνεχίζει λέγοντας ότι:

« Δές τό πλήθος τῆς θεϊκῆς ἀγάπης γιά μᾶς. Ἀπό τό μηδέν καί τήν ἀνυπαρξία μᾶς δημιούρησε καί ὅ,τιδήποτε κατέχουμε Αὐτός μᾶς τό ἔδωσε. Ἀλλ’ ἐπειδή ἐμεῖς ἀγαπήσαμε τό δῶρον περισσότερο ἀπό Αὐτόν πού μᾶς τό ἔδωσε, *«τήν κτίσιν παρὰ τὸν κτίσαντα»* (Πρός Ρωμαίους α΄, 25), μπλεχθήκαμε στήν πλεκτάνη τοῦ Διαβόλου καί γίναμε δοῦλοι ἐκείνου. Ὁ Θεός ὅμως ἀπό τήν πολλή Του εὐσπλαγχνία ἔστειλε τόν Υἱό Του γιά νά ἐξαγοράσει τούς δούλους καί τό Ἅγιο Πνεῦμα γιά νά υἱοθετήσῃ τούς δούλους. Καί τόν Υἱό Του ἔδωσε ὡς τιμή γιά μᾶς γιά νά μᾶς ἐξαγοράσῃ, τό δέ Ἅγιο Πνεῦμα ὡς προνόμιο τῆς ἀγάπης μας καί τόν ἑαυτό Του ὅλο Τόν φυλάττει ὡς κληρονομία τῆς υἱοθεσίας μας. Ἐτσι ὁ Θεός, *«ὡς χρηστός καί ἐπιεικής»* (Ψαλμοῦ πε΄ (85), 5) ἐξ αἰτίας τῆς πρὸς τούς ἀνθρώπους ἀγάπης Του, ἐξ αἰτίας τῆς θελήσεώς Του καί τοῦ ἔρωτός Του χάριν τῶν ἀνθρώπων χορήγησε ὅχι μόνο τά ἀγαθὰ Του, ἀλλά καί τόν ἑαυτό Του, μέ σκοπό νά ἀνακτήσῃ τόν ἄνθρωπο, ὅχι τόσο γι’ ἑκεῖνον, ἀλλά γι’ αὐτόν τόν ἄνθρωπο. Γιά νά γεννιοῦνται οἱ ἄνθρωποι ἀπό τόν Θεό καθώς πρῶτος ἑκεῖνος γεννήθηκε ἀπό αὐτόν. Ποῖος ἄνθρωπος εἶναι τόσο σκληρός στήν καρδιά, τόσο ἀσθενής στήν ἀντίληψη, ὥστε δέν μπορεῖ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ νά τόν ἀπαλύνη; Ἦταν τόσο μεγάλη ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ γιά τόν ἄνθρωπο, ὥστε γι’ αὐτόν ἑκεῖνος ἔγινε ἄνθρωπος. Ποῖος μπορεῖ νά μισήσῃ τόν ἄνθρωπο, τοῦ ὁποίου ἡ φύση καί ἡ ὁμοιότητα φαίνονται στήν ἀνθρωπότητα τοῦ Θεοῦ; Χωρίς ἀμφιβολία, ἐκεῖνος ὅπου μισεῖ τόν ἄνθρωπο, μισεῖ καί τόν

Θεό καί ὁδηγεῖται στήν ἀπώλεια. Ὁ Θεός γιά τόν ἄνθρωπο ἔγινε ἄνθρωπος, γιά νά εἶναι ὁ ἴδιος καί πλάστης καί λυτρωτής· Ὅχι μόνον γιά νά ἐξαγοραστεῖ ὁ ἄνθρωπος, ἀλλά καί γιά νά ἀγαπᾶται ὁ Θεός ἀπό τόν ἄνθρωπο μέ περισσότερη ὁμοιότητα. Διότι, ὁ Θεός φάνηκε «ἐν ὁμοιώματι ἀνθρώπου» (Πρός Φιλιππησίους β', 7), γιά νά μακαρίζεται κάθε ἀνθρώπινη αἴσθηση καί γιά νά ἀναπαύεται κάθε πνευματική ὄραση στήν Θεότητά Του, καθώς καί κάθε σωματική ὄραση νά ἀνανεώνεται μέ τήν ἀνθρωπότητα Αὐτοῦ ὥστε ἐάν κάποιος εἰσέρχεται, ἢ ἐξέρχεται, νά ἀπολαμβάνει στήν ἀνθρωπότητα τοῦ Θεοῦ τόν πασχάλιο ἔπαινο τῆς δικῆς μας φύσεως ἢ ὁποία ἔγινε ὡραῖα ἀπό αὐτόν» (Ἐγχειρίδιον, (*De Manuale*), κεφ. κστ' (c. XXVI), PL 40, 962-3).

«Veritatis cognitio. Dei in hominem benefacia. Incarnationis causæ. Vide ergo quam itteffabilis est divinæ charitatis erga nos dilectio. De nihilo nos creavit, et quidquid habemus nobis donavit : sed quia plusdileximus datum quam datorem , creaturam quam Creatorem, cecidimus in laqueum diaboli, et facti sumus ejus servi. Deus vero misericordia motus, misit Filium suum quo redimeret servos; misit etiam Spiritum sanctum, quo servos adoptaret in filios : Filium dedit in pretium redemptionis, Spiritum sanctum in privilegium amoris, se denique totum servat in haereditatem adoptionis. Ita Deus, ut piissimus et misericordissimus amator hominum , præ desiderio vel amore hominis, non solum sua, verum etiam et se ipsum impendit, ut hominem recuperaret, non tam sibi quam homini ipsi. Ut homines ex Deo nascerentur, primo ex ipsis natus est Deus. Quis est tam durus, quem non emolliat amor Iur, Dei sic hominem praeveniens ; tam, inquam, vehemens amor, quod Deus propter hominem homo dignatus est feri? Quis potest odire hominem, cujus naturam et similitudinem videt in humanitate Dei? Revera qui odit illum, odit Deum, et ita perdit quidquid

facit. Deus namque propter hominem factus est homo, ut esset redemptor qui est et creator, et ut de suo redimeretur homo; et tam familiarius diligeretur ab homine Deus, in similitudine hominis apparuit, et uterque sensus hominis in ipso beatificaretur et reficeretur oculus cordis in ejus divinitate, et oculos corporis in ejus humanitate; ut sive ingrediens sive egrediens, in ipso pascua inveniret natura humana condita ab ipso».

Περαιτέρω ὁ ἀπόστολος Παῦλος διευρύνει καί διαφωτίζει τὴν ἀγάπη του Θεοῦ λέγοντας: «*Συνίστησι δέ τὴν ἑαυτοῦ ἀγάπην εἰς ἡμᾶς ὁ Θεός, ὅτι ἔτι ἁμαρτωλῶν ὄντων ἡμῶν Χριστός ὑπὲρ ἡμῶν ἀπέθανε*» (Πρὸς Ρωμαίους ε΄, 8).

Ὁ ἀπόστολος Πέτρος ἐξαίρει τὴ δύναμη τῆς θυσίας τοῦ Κυρίου, ποὺ γίνεται ἀκόμη πιό ἱερὴ καί πολύτιμη χάρη στὴν ἀγιότητα τοῦ θυσιασθέντος Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ.

«*Εἰδότες ὅτι οὐ φθαρτοῖς, ἀργυρίῳ ἢ χρυσίῳ, ἐλυτρώθητε ἐκ τῆς ματαίας ὑμῶν ἀναστροφῆς πατροπαραδότου, ἀλλὰ τιμίῳ αἵματι ὡς ἄμνοῦ ἁμώμου καὶ ἀσπίλου Χριστοῦ*» (Α΄ Πέτρου α΄, 18-19)

Ἀναλογιζόμαστε τό μέγεθος τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ καί τῆς σοφίας τοῦ Θεοῦ ἀφοῦ «*εἷς ὑπὲρ πάντων ἀπέθανεν ἄρα οἱ πάντες ἀπέθανον*» (Πρὸς Κορινθίους Β΄ ε΄, 14) καί μπορούμε νά συνοψίσουμε ὅλη τὴ διδασκαλία ὡς ἐξῆς:

α΄. Ὁ Ἀδάμ κατέστησε ὅλο τό ἀνθρώπινο γένος ὑπεύθυνο γιὰ τὴν ἁμαρτία του. Ὑπήγαγε τὸν ἑαυτό του καί τοὺς ἀπογόνους του στό «*θανάτῳ ἀποθανεῖσθε*» (Γενέσεως β΄, 17). (Ἀμαρτία-Ἐκπτώση ἢ Ἐξορία-Θάνατος.

β'. Ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστός υπέστη θεληματικά τίς συνέπειες δηλαδή τόν θάνατο, χωρίς νά εἶναι ἀμαρτωλός, γιά νά δοθεῖ ἡ ἄφεση (Θυσία-Ἀφεση).

γ'. Ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστός μέ τήν Ἀνάστασή Του ζωοποίησε ὁλόκληρο τό ἀνθρώπινο γένος (Δωρεά-Ζωή).

δ'. Κατά τόν ἀπόστολο Παῦλο ἡ θυσία τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ συνεπάγεται ὅτι ἡ ζωή δέν μᾶς ἀνήκει:

«Καί οὐκ ἐστὲ ἐαυτῶν· ἠγοράσθητε γάρ τιμῆς· δοξάσατε δὴ τὸν Θεὸν ἐν τῷ σώματι ὑμῶν καὶ ἐν τῷ πνεύματι ὑμῶν, ἃτινὰ ἐστὶ τοῦ Θεοῦ» (Πρὸς Κορινθίους Α' στ', 19-20).

Δηλαδή : *«Δέν ἀνήκετε στὸν ἐαυτὸ σας· σᾶς ἀγόρασε ὁ Θεός καὶ πλήρωσε τό τίμημα. Τό Θεό λοιπόν νά δοξάζετε μέ τό σῶμα σας καί μέ τό πνεῦμα σας τὰ ὅποια ἀνήκουν σ' αὐτόν»*

10. Ἐπειδὴ ὁ Θεός Πατέρας γνωρίζει τήν ἀσθένεια καὶ ἀδυναμία τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως νά πολεμήσει κατὰ τῆς ἀμαρτίας καὶ νά νικήσει, γιά νά λάβει ὡς στέφανο τήν υἱοθεσία ἀπὸ τόν Θεό Πατέρα, χορηγεῖ σέ κάθε ἄνθρωπο τό Ἅγιο Πνεῦμα γιά νά τόν θεραπεύσει, νά τόν ἐνισχύσει, νά τόν φωτίσει καὶ νά τόν στηρίξει σ' αὐτὴ τήν πάλη, ὥστε νά ἀναδειχθεῖ νικητὴς καὶ ὡς ἐκ τούτου νά λάβει δικαιοματικά τὸν στέφανο τῆς δικαιοσύνης.

11. Ἡ συμφιλίωσή μας μέ τόν Θεό Πατέρα μ' αὐτό τό φιλόανθρωπο σχέδιο μᾶς διεγείρει σέ εὐχαριστία καὶ καύχηση:

«Εἰ γὰρ ἐχθροὶ ὄντες κατηλλάγημεν τῷ Θεῷ διὰ τοῦ θανάτου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, πολλῶ μᾶλλον καταλλαγέντες σωθησόμεθα ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ· οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ καυχώμενοι ἐν τῷ Θεῷ διὰ τοῦ Κυρίου

ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, δι' οὗ νῦν τὴν καταλλαγὴν ἐλάβομεν» (Πρὸς
Ρωμαίους ε', 10-11).

Μετά πατρικῶν εὐχῶν.

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

† Ὁ Καισαριανῆς, Βύρωνος & Ὑμηττοῦ Δανιήλ.